

Шукр саждаси | Ҳадис дарслари (364-дарс)

19:00 / 28 январь 961

هُوَ أَحَدُ أَزْوَاجِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ الَّذِي ضَرَبَ رَأْسَ ابْنِ
عَبَّاسٍ فِي حَقِّهِ وَهُوَ الَّذِي دَعَا إِلَى الْفِرَاقِ بَيْنَ النَّبِيِّ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُوَ الَّذِي
أَدْبَسَ لِقَاءَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ الَّذِي لَقِيَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Абу Бакра розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламга бир хурсандчилик иш(нинг хабари) келса ёки у ҳақда башорат берилса, Аллоҳга шукр қилиб, саждага йиқилар эдилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилганлар.

Термизийнинг лафзида:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга хурсанд бўладиган ишнинг (хабари) келган эди, Аллоҳга сажда қилиб, йиқилдилар», дейилган.

Шарҳ: Ҳар бир неъмат учун Аллоҳга шукр қилиш мусулмон банданинг бурчидир. Алоҳида катта хурсандчиликка сабаб бўлинганда эса алоҳида катта шукр қилиш керак бўлади. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ана шу алоҳида шукрни шукр саждаси билан амалга оширганлар. Шунинг учун сиз билан биз ҳам шундай пайтларда шукр саждасини қилишга одатланмоғимиз керак.

هُلِّلَا لِيَصِيَّبَنَّ لَنَا عَمَّا نَجْرَحُ: لَأَقَامُهُ نَعُوهُ لَلِإِيضَرِّهِ بِنَعْدِ دَعْسِ نَبْرِمَاعٍ نَع
هَدَيْدِي غَفَرٌ مُثَلَزَنَ أَرْوَعُ نَمَّ أَبْيَرَقُ أَنْ كَأَمَلَفَ، هَدَيْدِي دَمَلُ دِي رُنَّ دَكَمُ نَمَّ مَلَسَوَّ هَدَيْدِي لَع
هَلَلَا أَعْدَفَ هَدَيْدِي غَفَرَفَ مَقٌ مُثَ، أَلِي وَطَ ثَكَمَفَ أَدِجَ اسَّ رَحٌ مُثَ، هَدَيْدِي هَلَلَا أَعْدَفَ
مُثَ أَدِجَ اسَّ رَحٌ مُثَ، هَدَيْدِي غَفَرَفَ مَقٌ مُثَ، أَلِي وَطَ ثَكَمَفَ أَدِجَ اسَّ رَحٌ مُثَ، هَدَيْدِي هَلَلَا أَعْدَفَ
أَرْكُشَ أَدِجَ اسَّ تَرَّحَفَ يَتَّمُ أَلُ ثَلُثُ يَنَاطِعَ أَفَ يَتَّمُ أَلُ تَعَفَشَ وَيَبْرُتُ لَأَسَ يِنَا: لَأَق
أَدِجَ اسَّ تَرَّحَفَ يَتَّمُ أَلُ ثَلُثُ يَنَاطِعَ أَفَ يَتَّمُ أَلُ يَبْرُتُ لَأَسَ فَيَسْأَرُ تَعَفَرٌ مُثَ، يَبْرَلُ
رَحَّ أَلُ ثَلُثُ لَأَلِ يَنَاطِعَ أَفَ يَتَّمُ أَلُ يَبْرُتُ لَأَسَ فَيَسْأَرُ تَعَفَرٌ مُثَ، يَبْرَلُ أَرْكُشَ
مَلَعُ أَلُ هَلَلَاوُ: دُوَادُ وَبَأُ هَاوَرُ. يَبْرَلُ أَدِجَ اسَّ تَرَّحَفَ

Омир ибн Саъддан, у киши ўз отаси розияллоҳу анҳумодан ривоят қилади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам билан Маккадан Мадинага бормоқни ирода қилиб, чиқдик. Азварога яқинлашганимизда у зот тушиб, икки қўлларини кўтариб, бир муддат Аллоҳга дуо қилдилар. Сўнгра саждага йиқилдилар ва узоқ қолдилар. Сўнгра туриб, икки қўлларини кўтариб, Аллоҳга бир муддат дуо қилдилар. Сўнгра саждага йиқилдилар ва узоқ қолдилар. Сўнгра туриб, икки қўлларини бир муддат кўтариб турдилар. Сўнгра саждага йиқилдилар. Кейин эса:

«Мен Роббимдан умматимга шафоат сўрадим. Бас, менга умматимнинг учдан бирини берди. Мен Роббимга шукр қилиб, саждага йиқилдим. Сўнгра бошимни кўтариб, Роббимдан умматим учун (шафоат) сўрадим. Бас, менга умматимнинг учдан бирини берди. Мен Роббимга шукр қилиб, саждага йиқилдим. Сўнгра бошимни кўтариб, Роббимдан умматим учун (шафоат) сўрадим. Бас, менга охирги учдан бирини берди. Мен Роббимга саждага йиқилдим», дедилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Шарҳ: «Азваро» – Мадинаи Мунавварага яқин жойнинг номи.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Қалбга дуо қилиш тушиб қолганда Аллоҳ таолога астойдил дуо қилиш кераклиги. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг бирдан уловдан тушиб, дуо қилиб қолганликлари шуни кўрсатади.
2. Аллоҳга дуо қилаётганда икки қўлни кўтариш, ўзини хор тутиш кераклиги.
3. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга дуолари қабул бўлганининг билдирилиши.
4. Хурсандчилик хабари етганда шукр саждаси қилиш.
5. Аллоҳ таоло сўраган нарсанинг бир қисмини берса, яна сўрашда давом этавериш.
6. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга барча умматларини шафоат қилиш ҳаққи берилганлиги.
7. Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг умматларига меҳрибонликлари.

Хулоса

Шукр саждаси ҳам тиловат саждасига ўхшаш бўлади. Сажда қилиб, Аллоҳ таолога лойиқ ҳамду сано айтилади.

Имом Моликдан бошқа ҳамма уламолар «Бир неъмат ҳосил бўлганда ёки бало-офат даф бўлганда, шукр саждаси қилиш суннатдир», деганлар.

Жаброил алайҳиссалом ким Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга битта саловот айтса, Аллоҳ ўша одамга ўн саловот айтишини хабар қилганларида у зот шукр саждаси қилганлар.

Биринчи халифа Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу Исломнинг ашаддий душмани – Мусайламатул Каззобнинг қатл этилганлиги ҳақида хабар келганда шукр саждаси қилганлар.

Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳу Зул Садяйни деган одамнинг хаворижлар ичида ўлиб ётганини кўрганларидан кейин шукр саждаси қилганлар. Чунки у киши Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламдан «Уруш қилган икки мусулмон тоифадан қайси бирининг ичида Зул Садяйни бўлса, ўша тоифа залолатда бўлади» деган маънодаги ҳадисни

эшитган эдилар. Шунинг учун хаворижлар билан бўлган урушдан кейин ҳазрати Али ўликлар ичидан ўша одамни излашни буюрганлар. Ҳамма ўликларни бирма-бир қараб чиқишган. Охирги ўликни ҳам ағдариб қараганларида унинг тагидан Зул Садяйнининг жасади чиққан. Ҳазрати Али ўз душманлари – хаворижлар адашган тоифа эканлигига ишонч ҳосил қилганларидан кейин шукр саждаси қилганлар.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 5-жузи

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2024 йил 23 январдаги 03-07/362-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.